

Sygn. akt V ACa 517/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SA Edyta Jefimko

Sędziowie: SA Aleksandra Kempczyńska (spr.)

SA Robert Obrębski

Protokolant: Katarzyna Iwanicka

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa G. W.

przeciwko L. B. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 10 maja 2019 r., sygn. akt II C 735/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od L. B. (1) na rzecz G. W. kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Aleksandra Kempczyńska Edyta Jefimko Robert Obrębski

Sygn. akt V ACa 517/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 sierpnia 2015 r. skierowanym przeciwko pozwanemu L. B. (1), powód G. W., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwany zobowiązany będzie do zapłaty na jego rzecz kwoty 200.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powyższego powód wskazał, że jest w posiadaniu weksla własnego, zaopatrzonego w klauzulę bez protestu, wystawionego przez pozwanego. Powód twierdził, że weksel ten nie został przez pozwanego wykupiony w terminie, co miało nastąpić do dnia 2 kwietnia 2015 r. i pomimo wezwania do zapłaty sumy wekslowej, wystawca weksla go nie wykupił. W dalszej części uzasadnienia powód wskazał, że zawarł z pozwanym w dniu 26 września 2014

r. umowę poręczenia zobowiązań, wynikających ze stosunku podstawowego tj. umowy powoda ze spółką (...) sp. z o.o., na mocy której poręczyciel zobowiązał się wobec powoda spłacać wymienioną kwotę zobowiązania w wysokości 250.000 zł w 5 ratach płatnych co miesiąc począwszy do dnia 1 listopada 2014 r. na wypadek, gdyby dłużnik (...) sp. z o.o. zobowiązania swojego nie wykonał. Powód podał, że strony ustaliły termin płatności pierwszej raty w kwocie 50.000 zł na dzień 30 listopada 2014 r., a sama umowa poręczenia, była zawierana w obecności dwóch świadków. Dodał, że na zabezpieczenie przedmiotowej należności, pozwany wystawił dwa weksle własne na kwotę 50.000 zł oraz na kwotę 200.000 zł. Według twierdzeń powoda, dłużnik należności głównej spółka (...) sp. z o.o. nie spłaciła swoich zobowiązań, w związku z czym toczy się postępowanie egzekucyjne. Z uwagi więc na powyższe, powód wezwał pozwanego do wykupu weksla w terminie do dnia 2 kwietnia 2015 r., jednakże bezskutecznie.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II Nc 270/15 Sąd uwzględnił żądania powoda, w całości.

Pozwany wniósł zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości oraz oddalenie powództwa, a nadto zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tak zajętego stanowiska, pozwany zarzucił brak legitymacji procesowej czynnej po stronie powodowej – pismem z dnia 8 kwietnia 2015 r. pozwany został poinformowany o zawartej przez powoda w dniu 26 marca 2015 r. z podmiotem (...) S.A. umowy sprzedaży wierzytelności, której dotyczy postępowanie i w tym kontekście pozwany odwołał się do przepisu art. 509 § 2 k.c. Pozwany dalej wskazał, że w dniu 19 stycznia 2015 r. na podstawie art. 84 § 1 k.c. i art. 88 § 1 k.c. złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli – umowy poręczenia zawartej z powodem w dniu 26 września 2014 r., której zabezpieczenie stanowiły wystawione przez pozwanego weksle na kwotę 50.000 zł i 200.000 zł. Pozwany wyjaśnił, że zawierając umowę działał w mylnym przekonaniu, że powód wykonał na rzecz (...) sp. z o.o. roboty budowlane na kwotę 378.184,80 zł oraz że zobowiązanie to jest wymagalne i niesporne, co jednak nie było prawdą (roboty były wykonane wadliwie, częściowo w tzw. wykonawstwie zastępczym i nie zostały odebrane przez (...) sp. z o.o.). Pozwany dodał również, że powód wprowadził go w błąd twierdząc, że podjęcie czynności mające na celu wyjaśnienie i doprowadzenie do umorzenia postępowania prowadzonego przeciwko pozwanemu w Prokuraturze Warszawa Praga - Południe, czego nie wykonał i nie mógł wykonać. Pozwany twierdził, że błąd wywołany przez powoda był błędem istotnym, gdyby bowiem nie działał pod wpływem błędu, to nie zawarłby umowy z powodem. Pozwany wskazał, że oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych zostało odebrane przez powoda w dniu 22 stycznia 2015 r., a więc przed upływem terminu o jakim mowa w art. 88 § 2 k.c. z zw. z art. 61 § 1 k.c. W uzupełnieniu dotychczasowych zarzutów, pozwany podniósł również zarzut nieważności weksla ze względu na brak w jego treści zapisu o miejscu jego wystawienia (art. 2 pkt 7 Prawa wekslowego), co oznacza, że nie zostały spełnione przesłanki ustawowe ważności weksla. Skoro weksel był nieważny, nakaz zapłaty powinien być uchylony w całości, a powództwo oddalone.

W ustosunkowaniu do stanowiska pozwanego, powód przyznał, że zawarł umowę sprzedaży wierzytelności z podmiotem (...) S.A. we W., umowa ta miała jednak charakter warunkowy – powód skorzystał z gwarantowanego mu umową prawa odstąpienia. Powód twierdził więc, że posiada pełne prawa i tytuł do dochodzenia roszczenia, wynikającego z weksla własnego, wystawionego przez pozwanego. Powód zaprzeczył prawdziwości twierdzeń pozwanego odnośnie skuteczności złożenia oświadczenia o uchyleniu się od skutków umowy poręczenia poprzez działanie pod wpływem błędu, twierdził, że dłużnik jako prezes zarządu spółki T. zawierał umowę o roboty budowlane, nadzorował jej realizację oraz podpisał protokoły odbioru. W związku z unikaniem terminowej zapłaty za wykonane prace budowlane to pozwany, działając jako przedstawiciel spółki (...), zawierał z powodem ugody, zobowiązując się do spłaty zobowiązań, których jednak nie dotrzymał. Powód wyjaśnił, że sprawa o zapłatę za wykonane prace budowlane była prowadzona przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod sygn. XX GC 163/14, z uwagi jednak na zbytec spółki (...), nie istnieje możliwość odzyskania od tej spółki zapłaty za prace. Ryzyko natomiast związane z obowiązkiem zapłaty przez inwestora miało zostać ograniczone poprzez zobowiązanie się pozwanego do poręczenia przez niego osobistym majątkiem. W ocenie powoda, twierdzenie pozwanego, że działał pod wpływem błędu nie jest prawdziwe i zostało podniesione wyłącznie na potrzeby procesu. Powód dodał, że w odniesieniu do jego zobowiązań zawartych w umowie poręczenia wszelkie dopuszczalne prawnie i możliwe do wykonania zobowiązania

zostały dotrzymane, to natomiast pozwany nie wywiązał się z zobowiązania zapłaty. Powód wskazał ponadto, że zarzut braku daty i miejsca wystawienia weksla jest niezrozumiały bowiem na dokumencie weksla wystawionym przez pozwanego jest wpisana miejscowość (...) i data „26 września 2014 r.”, co oznacza, że weksel spełnia wszelkie wymogi.

Pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania. Pozwany zarzucał, że powód w dalszym ciągu nie wykazał skutecznego odstąpienia od umowy cesji wierzytelności – przedstawione przez niego niepotwierdzone kserokopie nie mają waloru dowodowego, wątpliwości budzi również dowód jego nadania. Niezrozumiałym dla pozwanego była podstawa, na jakiej powód wezwał pozwanego do wykupu weksla zabezpieczającego spłatę wierzytelności, która została wcześniej zbyta na rzecz osoby trzeciej. Pozwany zajął stanowisko, iż powód jest osobą niewiarygodną i nie można wykluczyć, że sprzedał wierzytelność ponownie, a przede wszystkim nie można wykluczyć tego, że w ogóle nie doszło do odstąpienia od umowy wierzytelności zawartej z (...) S.A.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 sierpnia 2015r. wydany w sprawie o sygn. akt II Nc 270/05 w całości w mocy.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i ich ocena prawna:

W dniu 12 września 2012 r. w W. pomiędzy spółką (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., reprezentowaną przez Prezesa Zarządu L. B. (1) (zamawiający), a G. W. (wykonawcą), została zawarta umowa o wykonanie robót budowlanych, w ramach obiektu zlokalizowanego w W. przy ul. (...). Ostateczny termin odbioru wszystkich prac szczegółowo wskazanych w umowie, strony ustaliły na dzień 20 listopada 2012 r. (§ 3 ust. 2). Na wykonane w ramach umowy prace, wykonawca udzielał zamawiającemu gwarancji na okres 3 lat od daty ostatecznego odbioru budynku przez inwestora (...)sp. j. (§ 6 ust. 1). Umowa była następnie zmieniana, zawartymi przez strony Aneksami. Przedmiotem umowy było m.in. wykonanie elewacji i jej docieplenie oraz docieplenie stropu garażowego.

Spółka (...) sp. z o.o. była generalnym wykonawcą robót, powód natomiast był podwykonawcą. Inwestorem była spółka (...) sp.j.

W dniu 7 grudnia 2012 r. został dokonany odbiór techniczny robót. W protokole tym wskazano, że prace zostały rozpoczęte w dniu 22 września 2012 r. i zostały zakończone w dniu 7 grudnia 2012 r. Komisja w składzie, w którym był również L. B. (1), stwierdziła po dokonaniu oględzin wykonanych robót, że roboty wykonane zostały zgodnie z zamówieniem, z usterkami (usunięcie nierówności cokołu nad kominem, ujednoczenie koloru elewacji). Z uwagach zamawiającego zaznaczono, że prace prowadzone były w okresie niskich temperatur, mogły więc wystąpić odbarwienia elewacji.

W dniu 7 grudnia 2012 r. (...) W. G. wystawił nabywcy (...) sp. z o.o. w W. fakturę VAT za wykonanie elewacji na kwotę 148.806,83 zł brutto. Termin płatności wyznaczono na dzień 11 stycznia 2013 r.

Usterki wskazane w protokole z dnia 7 grudnia 2012 r. zostały usunięte w dniu 14 grudnia 2012 r. Wobec wykonawcy nie zostały złożone zastrzeżenia co do jakości wykonanych prac.

W dniu 29 stycznia 2013 r. (...) W. G. zgłosił do odbioru ocieplenie stropu garażowego w budynku przy ul. (...). Prace te były wykonane prawidłowo.

W dniu 4 lutego 2013 r. spółka (...) przedstawił firmie (...) listę niezakończonych prac i wad.

W dniu 29 marca 2013 r. spółka (...) poinformowała powoda o zwrocie faktury VAT oraz braku podpisania protokołu technicznego odbioru robót, dotyczącego wykonania ocieplenia stropu garażu wełną mineralną, wskazując na wady wykonanych prac.

W dniu 15 kwietnia 2013 r. (...) W. G. zgłosił do odbioru elewację budynku przy ul. (...) w W. oraz docieplenie stropu garażu i ułożenie kamienia na elewacji i w hallu klatki.

Zgodnie z protokołem odbioru robót z dnia 23 kwietnia 2013 r. dotyczącym docieplenia stropu garażu, wskazano, że roboty rozpoczęto w dniu 14 listopada 2012 r., zakończono zaś w dniu 23 kwietnia 2013 r. Komisja w składzie, w którym znajdował się m.in. L. B. (1) stwierdziła po dokonaniu oględzin wykonanych robót, że zostały one wykonane z usterkami (widoczne ślady braku natrysku na powierzchni miały zostać usunięte na wniosek inwestora). Wykonawca zobowiązał się usunąć usterki w terminie 7 dni od daty zawiadomienia. Innych uwag nie zgłoszono.

Usterki zostały usunięte w terminie 2 dni.

W dniu 25 kwietnia 2013 r. (...) W. G. wystawił nabywcy (...) sp. z o.o. w W. fakturę na kwotę 35.397 zł za docieplenie stropu garażowego. Termin płatności określono na dzień 30 maja 2013 r.

Zgodnie z planem, inwestycja miała być ukończona do końca 2012 r., prace zostały jednak zakończone z opóźnieniem na wiosnę 2013 r. W związku z opóźnieniem inwestor nie obciążył generalnego wykonawcy karami umownymi, w ramach jednak uzgodnień miał on wykonać dodatkowe prace. Pozwany nie zapłacił należności powodowi, powołując się na własne roszczenia, wynikające z opóźnienia.

W dniu 15 lipca 2013 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (zamawiającym), reprezentowanym przez L. B. (1), a G. W., prowadzącym działalność pod firmą (...), zostało zawarte porozumienie, na mocy którego strony ustaliły wartość poszczególnych etapów robót elewacji budynku przy ul. (...) na kwoty: I etap 148.806,83 zł brutto, II etap 35.397 zł brutto, III etap 188.076,97 zł brutto. Strony ustaliły także terminy płatności za poszczególne etapy robót o wartości po odjęciu 10% kaucji gwarancyjnej brutto: I etap o wartości 133.926,14 zł brutto - 66.963,07 zł do dnia 30 listopada 2013 r.; 66.063,07 zł do dnia 15 grudnia 2013 r., II etap o wartości 31.857,30 zł brutto do dnia 15 stycznia 2014 r., III etap o wartości 169.269,27 zł brutto - 84.634,64 zł do dnia 15 lutego 2014 r., 84.634,64 zł do dnia 15 marca 2014 r.

Na datę zawarcia porozumienia, wszelkie prace zostały wykonane.

Zgodnie z protokołem technicznego odbioru robót z dnia 19 lipca 2013 r., dotyczącym wykonania elewacji metodą lekką mokrą, roboty zostały rozpoczęte w dniu 20 września 2012 r. i zostały zakończone w dniu 19 lipca 2013 r. Komisja w składzie, w którym znajdował się ze strony zamawiającego L. B. (1), po dokonaniu oględzin wykonanych robót stwierdziła, że roboty zostały wykonane z usterkami (widoczne ślady po mocowaniu rusztowań, zacieki elewacji na połączeniu budynku). Wykonawca zobowiązał się usunąć usterki w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia. W uwagach zamawiającego odnotowano, że zastrzegal on sprawdzenie obmiarów wykonanych robót.

Usterki zostały usunięte w terminie 7 dni.

W dniu 31 lipca 2013 r. wykonawca wystawił fakturę VAT za wykonanie II etapu elewacji na kwotę 193.980,97 zł.

Prace wykonane przez powoda na rzecz spółki (...) zostały odebrane. Inwestor nie zgłaszał wobec powoda wystąpienia jakichkolwiek wad.

W dniu 27 listopada 2013 r. spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wezwała G. W. do zakończenia robót elewacyjnych wszystkich etapów wykonanych na podstawie umowy z dnia 12 września 2012 r. - elewacji budynku mieszkalnego przy ul. (...) w W., w szczególności oczekując usunięcia wad i usterek, zgłaszanych przy wcześniejszych czynnościach. Ponadto informowano, że w dniu dokonania ostatecznego rozliczenia końcowego miała zostać dokonana weryfikacja obmiarów przez zamawiającego. Do tego czasu, spółka nie uznała wystawionych faktur za zasadne.

W dniu 29 listopada 2013 r. w W. pomiędzy L. B. (1) (sprzedającym), a J. R. (kupującym) została zawarta umowa sprzedaży udziałów. Na mocy umowy, sprzedający sprzedał wszystkie przysługujące mu udziały w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., a kupujący udziały te kupił.

Suma łącznych roszczeń wykonawcy wobec zamawiającego wynosiła 378.184,30 zł.

Warunki zawartego pomiędzy stronami porozumienia, nie zostały dochowane. Spółka (...) nie uiściła na rzecz powoda żadnych kwot.

Powód zgłosił do Prokuratury zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez firmę (...) oraz L. B. (1).

Do zawarcia porozumienia pomiędzy stronami doszło z inicjatywy inwestora. W zamian za zwolnienie hipoteki księgi wieczystej nieruchomości inwestora, L. B. (1) zaproponował wystawienie weksli na łączną kwotę 250.000 zł, natomiast powód zrezygnował z dochodzenia kwoty w wysokości ok. 100.000 zł.

W dniu 26 września 2014 r. w W., pomiędzy G. W. jako wierzycielem, a L. B. (1) jako poręczycielem, w związku z uzgodnieniami na spotkaniu w dniu 24 września 2014 r., została zawarta umowa poręczenia. Na mocy umowy wierzyciel oświadczył, że w dniu 12 września 2012 r. zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę o wykonanie robót budowlanych (zwany dalej: dłużnikiem), w wyniku której wierzyciel wykonał na rzecz dłużnika prace budowlane na kwotę 378.184,80 zł. Poręczyciel oświadczył, że w tym zakresie miał pełną wiedzę jako były Prezes dłużnika i potwierdzał istnienie takiego zobowiązania (§ 1.1). Zgodnie z umową, dłużnik zobowiązany był do zapłaty istniejącego zobowiązania wraz z oprocentowaniem w kwotach i terminach określonych w umowie powołanej w ust. 1 (§ 1.2). Poręczyciel zobowiązał się wobec wierzyciela spłacić wskazaną w § 1 kwotę zobowiązania do wysokości 250.000 zł w 5 ratach płatnych co miesiąc począwszy od dnia 1 listopada 2014 r. na wypadek, gdyby dłużnik nie wykonał swojego zobowiązania. Strony ustaliły, że termin płatności pierwszej raty w wysokości 50.000 zł będzie przypadał na dzień 30 listopada 2014 r. (§ 2.1). W przypadku spłaty zobowiązania przez dłużnika, poręczyciel był zwolniony ze swojego zobowiązania (§ 3.1 i 2). Poręczyciel był zobowiązany do zapłaty na rzecz wierzyciela kwoty odpowiadającej nie spłaconej przez dłużnika należności do wysokości i w terminie określonym w § 2. Zestawienie kwot i terminów określono w załączniku nr 1 do umowy (§ 4.1). W przypadku opóźnienia w wykonaniu powyższego zobowiązania, poręczyciel zobowiązany był do zapłaty wierzycielowi odsetek umownych w wysokości odsetek podatkowych w stosunku rocznym za każdy dzień opóźnienia (§ 4.2). W przypadku wywiązania się przez poręczyciela ze zobowiązań, wynikających z niniejszej umowy, wierzyciel zobowiązał się wystąpić z wnioskiem o wykreślenie hipoteki ustanowionej na nieruchomości będącej własnością (...) spółka jawna z siedzibą w S., ustanowionej w ramach zabezpieczenia roszczenia na podstawie porozumienia z dnia 24 września 2014 r. pomiędzy wierzycielem, a (...) M. i K. O. (1) (§ 6.1). W przypadku spłaty przez poręczyciela kwoty z § 2 na zasadach i terminach ustalonych w niniejszej umowie, wierzyciel zobowiązał się nie dochodzić od poręczyciela i dłużnika jak również od (...) spółka jawna pozostałej należności określonej w § 1 do jakiej zobowiązany był dłużnik (§ 6.2). Wierzyciel miał złożyć stosowne wyjaśnienia i doprowadzić do umorzenia postępowania w stosunku do dłużnika prowadzonego w Prokuraturze Rejonowej Warszawa Praga – Południe (§ 6.3). Umowa została zawarta w obecności świadków D. K. oraz B. K..

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy poręczenia z dnia 26 września 2014 r. kwota 50.000 zł miała zostać uiszczona w dniu 30 listopada 2014 r., kwota 50.000 zł w dniu 30 grudnia 2014 r., kwota 50.000 zł w dniu 30 stycznia 2015 r., kwota 50.000 zł w dniu 28 lutego 2015 r., kwota 50.000 zł w dniu 30 marca 2015 r.

W dacie zawarcia umowy (26 września 2014 r.) L. B. (1) złożył oświadczenie, wedle którego udzielał solidarnego poręczenia w rozumieniu art. 876 - 887 k.c. do kwoty 250.000 zł za wszelkie zobowiązania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., istniejące zarówno w dacie udzielenia poręczenia jak i mogące powstać w przyszłości z tytułu umowy o wykonanie robót budowlanych z dnia 12 września 2012 r., a w szczególności zobowiązania z tytułu należności głównej, kosztów postępowania, na wypadek gdyby dłużnik (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. nie wykonał w terminie tych zobowiązań. Zobowiązanie z tytułu solidarnego poręczenia miało zostać wykonane na warunkach i terminach określonych w umowie poręczenia. Tytułem zabezpieczenia poręczyciel wystawił weksel własny na kwotę 50.000 zł oraz 200.000 zł.

W dniu 26 września 2014 r. w W. L. B. (1) wystawił weksel własny, na podstawie którego w dniu 1 kwietnia 2015 r. miał zapłacić za ten sola weksel na zlecenie G. W. sumę 200.000 zł, która została wskazana również słownie. Weksel został opatrzony klauzulą bez protestu i miał być płatny w W. przy ul. (...).

Dokumenty podpisane w trakcie spotkania zostały przygotowane przez powoda przy pomocy prawnika. W trakcie spotkania zachowanie pozwanego nie odbiegało od normy, było typowe. Pozwany zapoznał się z treścią przygotowanych weksli przed ich podpisaniem.

Wyrokiem częściowym, zaocznym, Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 października 2014 r. w sprawie o sygn. akt XX GC 163/14 z powództwa G. W. przeciwko (...) sp. z o.o. w W., (...)M. i K. O. (1) sp. j. w S. o zapłatę, zasądzono od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. na rzecz powoda G. W. kwotę 165.783,4 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od kwot:

- 66.963,07 zł od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 66.963,07 zł od dnia 16 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty
- 31.857,30 zł od dnia 16 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I),

orzeczono o kosztach procesu (pkt II), o nieuiszczonych kosztach sądowych (pkt III) oraz nadano wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV).

W postępowaniu tym powód dochodził częściowej należności, wynikającej z pierwszej wystawionej faktury VAT.

W dniu 19 stycznia 2015 r. L. B. (1) złożył wobec G. W. oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego dnia 26 września 2014 r., tj. umowy poręczenia. Pozwany oświadczył, że w chwili podpisania umowy działał w przekonaniu, że powód wykonał na rzecz (...) sp. z o.o. roboty budowlane na kwotę 378.184,80 zł, które to zobowiązanie miało być wymagalne i niesporne. Składający oświadczenie twierdził, że został przez powoda wprowadzony w błąd, w tym także co do tego, iż powód podejmie czynności mające na celu wyjaśnienie oraz doprowadzenie do umorzenia postępowania prowadzonego wobec pozwanego w Prokuraturze Warszawa Praga – Południe.

Korespondencja w tym zakresie, została doręczona powodowi w dniu 22 stycznia 2015 r.

Pozwany został wezwany przez G. W. do wykupienia weksla wystawionego na kwotę 200.000 zł w terminie do dnia 2 kwietnia 2015 r.

W dniu 13 marca 2015 r. pomiędzy (...) G. W. (dalej: zbywca) oraz (...) S.A. z siedzibą we W. (dalej: nabywca) została zawarta umowa przelewu wierzytelności. Zbywca oświadczył, że posiada bezsporne i wymagalne wierzytelności przysługujące mu wobec dłużnika L. B. (1) na kwotę 200.000 zł oraz odsetki ustawowe. Źródłem wierzytelności były niuregulowane zobowiązania z tytułu weksla z dnia 26 września 2014 r. płatnego w W. ul. (...). Na mocy umowy zbywca przelał na rzecz nabywcy wskazane wierzytelności wraz z wszelkimi przynależnymi do wierzytelności prawami w szczególności odsetkami należnymi od kwoty głównej, a nabywca oświadczał, że prawo to przyjmuje. W przypadku braku wywiązania się przez nabywcę w całości z obowiązku zapłaty ceny, obydwu stronom przysługiwało prawo odstąpienia od umowy w terminie 2 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin płatności określony umową. W przypadku częściowego niewywiązania się nabywcy z umowy, prawo odstąpienia dotyczyło nierozliczonej kwoty. Po upływie terminu do odstąpienia od niniejszej umowy, umowa ulegała rozwiązaniu co do nierozliczonej kwoty bez potrzeby składania dodatkowych oświadczeń przez strony, a wierzytelność stawała się z tą datą własnością zbywcy.

Pismem z dnia 26 marca 2015 r. L. B. (2) został zawiadomiony o umowie przelewu wierzytelności dokonanej przez G. W. na rzecz (...) S.A. z siedzibą we W.. Wysokość wierzytelności została określona na kwotę 200.000 zł kwoty głównej oraz należne odsetki ustawowe, wynikające z tytułu weksla z dnia 26 września 2014 r.

W dniu 8 kwietnia 2015 r. L. B. (1) został wezwany przez spółkę (...) S.A. z siedzibą we W. do zapłaty kwoty 250.000 zł, wynikającej z weksli z dnia 26 września 2014 r., nabytych przez spółkę na podstawie umowy z dnia 26 marca 2015 r. zawartej z G. W..

Na mocy Aneksu nr (...) do umowy przelewu wierzytelności z dnia 9 marca 2015 r. zawartym w dniu 8 maja 2015 r. strony umowy dokonały zmiany § 1 umowy w ten sposób, że zakres roszczenia został rozszerzony do kwoty 250.000 zł względem dłużnika L. B. (1), zaś względem odpowiedzialnego solidarnie inwestora (...) spółka jawna z siedzibą w W. do kwoty 250.000 zł. Zmianie uległ również § 4 umowy w ten sposób, że zmieniono termin płatności za wierzytelności do dnia 30 czerwca 2015 r. (§ 1). Pozostałe warunki umowy pozostały niezmienione (§ 2).

W dniu 15 czerwca 2015 r. (...)M. i K. O. (1) sp. j. zawiadomiła (...) sp. z o.o. w W. jako generalnego wykonawcę inwestycji „Budynek mieszkalny wielorodzinny z garażem podziemnym w W. przy ul. (...)” o wykryciu wad: nieszczelności dachu budynku, odparzeń i zawilgoceń okładzin elewacyjnych budynku, spękania tynków wewnętrznych na klatce schodowej oraz w lokalach mieszkalnych, spękania wylewki podłogowej w lokalach nr (...), wzywając do ich usunięcia.

W dniu 20 lipca 2015 r. G. W. złożył wobec (...) we W. oświadczenie o odstąpieniu od umowy przelewu wierzytelności przysługującej w stosunku do L. B. (1) oraz (...)M. i K. O. (1) sp. j. Odstąpienie związane było z brakiem wywiązania się nabywcy przedmiotowej wierzytelności z obowiązku zapłaty.

W dniu 23 października 2015 r. (...)M. i K. O. (1) sp.j. zawiadomili (...) sp. z o.o. w W. o wykryciu wad w budynku przy ul. (...), polegających na niewłaściwym wykonaniu i działaniu 10 szt. drzwi aluminiowych ppoż. E130, pomiędzy klatką schodową a wszystkimi piętrami budynku oraz drzwi wejściowych do garażu na poziomie „0” i drzwi głównych do budynku, a także liczne pęknięcia, ubytki i zagrzybienia tynku strukturalnego na powierzchni ok. 2.200 m² na elewacji budynku.

Prace polegające na położeniu kamienia na tarasach kondygnacji 6, dodatkowych drzwi, obrzeży na zewnątrz przy drogach, nasadzeniu zieleni, wymianie pokryć tarasów miała wykonać spółka (...).

W dniu 29 października 2015 r. sprzedawca firma (...) wystawił nabywcy (...)M. i K. O. (1) fakturę na kwotę 16.200 zł za demontaż i montaż okładzin elewacyjnych oraz struktury w budynku wielorodzinnym w W. przy ul. (...). Faktura obejmowała zapłatę częściową. Spółka (...) poniosła również koszt demontażu i montażu wylewki podłogowej w lokalu przy ul. (...) w kwocie 12.420 zł, oraz prac remontowych, polegających na naprawie tynków przy ul. (...) w kwocie 36.900 zł .

Spółka (...) sp. j. wezwała w dniu 18 listopada 2015 r. (...) sp. z o.o. w W. do usunięcia wykrytych wad, stwierdzonych protokolarnie w dniu 30 października 2015 r. (niewłaściwe wykonanie i działanie 10 drzwi aluminiowych ppoż. pomiędzy klatką schodową a wszystkimi piętrami budynku oraz drzwi wejściowych do garażu na poziomie „0” i drzwi głównych do budynku, wymagające wymiany; pęknięcia, ubytki tynku strukturalnego i nierówności powierzchni wymagające naprawy poprzez położenie i wyrównanie tynku na całej powierzchni elewacji; zagrzybienie tynku strukturalnego wymagające oczyszczenia mechanicznego ściany i mycia środkiem grzybobójczym).

W związku z brakiem usunięcia przez (...) sp. z o.o. wad i usterek, (...)M. i K. O. (1) sp. j. wezwała w dniu 25 listopada 2015 r. (...) S.A. w S. jako gwaranta do zapłaty kwoty 138.960 zł.

Zgodnie z kosztorysem wykonawczym przygotowanym przez firmę (...) dla spółki (...) sp. j. dotyczącym prac naprawczych, elewacyjnych budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym w W. przy ul. (...), koszt tych napraw został oszacowany na kwotę 496.697,29 zł brutto.

W dniu 12 stycznia 2016 r. (...)M. i K. O. (1) sp. j. wystosowali do (...) S.A. w S. żądanie zapłaty w związku z brakiem usunięcia przez (...) sp. z o.o. wad i usterek powstałych w okresie gwarancji.

Towarzystwo (...) wypłaciło spółce (...) sp. j. kwotę 654.000 zł, z której to sumy spółka przekazała powodowi kwotę 175.000 zł. Ponadto spółka rozliczyła się z wszelkich sum ze spółką (...) za wykonane prace.

Na rzecz powoda wyrokiem Sądu Rejonowego została zasądzona od pozwanego kwota 50.000 zł. Wyrok ten uprawomocnił się.

W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Woli w Warszawie M. B. w sprawie o sygn. akt Km 1079/15 z wniosku wierzyciela G. W. przeciwko dłużnikowi L. B. (1) na podstawie tytułu wykonawczego: nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc 98/15 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 kwietnia 2015 r. została przekazana wierzycielowi kwota 29.465,75 zł.

W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Woli w Warszawie M. B. w sprawie o sygn. akt Km 3423/16 z wniosku wierzyciela G. W. przeciwko dłużnikowi L. B. (1) na podstawie tytułu wykonawczego: nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. w sprawie II Nc 270/15, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 4 stycznia 2016 r., została wyegzekwowana na rzecz wierzyciela kwota 4.781,98 zł.

W dniu 21 marca 2016 r. (...) S.A. z siedzibą w S., wezwała wystawcę weksla (...) sp. z o.o. z siedzibą W. oraz poręczyciela weksla L. B. (1) do zapłaty kwoty 654.000 zł tytułem zwrotu wypłaconego w dniu 23 grudnia 2015 r. w kwocie 138.960 zł oraz w dniu 10 marca 2016 r. w kwocie 515.000 zł na rzecz (...)M. i K. O. (1) sp. j. z siedzibą w R. świadczenia z tytułu umowy gwarancji należytego usunięcia wad lub usterek nr (...) z dnia 27 czerwca 2015 r., przy czym umowa gwarancji została zawarta na podstawie umowy o gwarancję ubezpieczeniową – polisa nr (...), (...) (...).

Sprawa tocząca się wobec pozwanego oraz spółki (...) z inicjatywy powoda w Prokuraturze, została umorzona.

Stan faktyczny w powyższym kształcie został przez Sąd ustalony w oparciu o materiał dowodowy powołany w toku dotychczasowych ustaleń w postaci przedłożonej dokumentacji, zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, zeznań powoda oraz w niewielkim zakresie – zeznań pozwanego.

Odnośnie powołanej dokumentacji, Sąd nie miał wątpliwości co do jej prawdziwości czy też autentyczności - także w zakresie, w jakim była kwestionowana przez pozwanego, z uwagi na przedłożenie oryginału oświadczenia powoda o odstąpieniu od umowy przelewu wierzytelności.

W pozostałym zakresie, zgromadzona w aktach sprawy dokumentacja okazała się irrelevantna dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie odnosiła się do okoliczności istotnych w rozumieniu art. 227 k.p.c.

Co się zaś tyczy zeznań świadków: K. O. (1) przesłuchanego na terminie rozprawy w dniu 23 sierpnia 2017 r. oraz D. K., przesłuchanego na rozprawie w dniu 29 listopada 2017 r., ich wiarygodność nie budziła wątpliwości, aczkolwiek ostatecznie rekonstrukcja stanu faktycznego na podstawie relacji świadków była możliwa jedynie w zakresie, w jakim świadkowie ci wypowiadali się w sposób kategoryczny i mieli wiedzę istotną w sprawie.

Sąd dopuścił również dowód z przesłuchania stron na okoliczność zawarcia umowy poręczenia, ewentualnego wprowadzenia pozwanego w błąd, wykonania przez powoda robót budowlanych, wysokości roszczenia oraz umowy przelewu i odstąpienia od niej (k. 409 - 410). Sąd miał na uwadze subsydiarny charakter dowodu w tym zakresie wynikający z dyspozycji art. 299 k.p.c. jak i okoliczność, iż każda ze stron była zainteresowana uzyskaniem korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia sprawy, treść tych relacji musiała więc zostać oceniona z ostrożnością.

Zeznania powoda Sąd ocenił co do zasady za wiarygodne – relacja przez powoda przedstawiona była spójna, logiczna, znajdowała także potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, w tym w zeznaniach świadków.

W opozycji do oceny zeznań powoda, zeznania pozwanego Sąd ocenił jako w przeważającej mierze niewiarygodne, gdyż nie znajdowały potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym bądź też były z nim sprzeczne. I tak, żaden dowód przeprowadzony w sprawie nie potwierdzał, by pozwany miał problemy zdrowotne czy psychiczne, był został „przymuszony” przez inwestora do zawarcia porozumienia z powodem, ostatecznie brak było również dowodów,

by jak twierdził pozwany został celowo wprowadzony w błąd przez powoda i inwestora. Sprzeczne z materiałem dowodowym okazały się również zeznania pozwanego w zakresie, w jakim twierdził, że powód nie wykonał prac. Gdyby rzeczywiście tak było, zdaniem Sądu pozwany nie zdecydowałby się na podpisanie najpierw porozumienia, kolejno zaś umowy poręczenia. W sposób dla Sądu niewiarygodny pozwany przybliżał również okoliczności, w jakich inwestor miał zapewniać go, że roszczenia powoda zostały przez niego zaspokojone – w tak bowiem newralgicznej kwestii, pozwany twierdził, że „trudno mu powiedzieć, kiedy p. O. tak powiedział”, jak i w tym zakresie, w jakim przybliżał okoliczności związane ze zbyciem spółki (...) i osobistym usuwaniem przez pozwanego usterek w budynku. Co jednak istotne, pozwany przyznał, że powód nie uzyskał zapłaty z powodu niezakończenia prac, a ich suma wyniosła ponad 300.000 zł i ostatecznie zeznania pozwanego stanowiły podstawę ustaleń w sprawie jedynie w niewielkiej ich części, w jakiej były spójne z pozostałym materiałem dowodowym.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo okazało się w całości uzasadnione, co w świetle dyspozycji art. 496 k.p.c. skutkowało utrzymaniem nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II Nc 270/15 w całości w mocy.

W rozpoznawanej sprawie powód G. W. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego L. B. (1) kwoty 200.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty na podstawie weksla wystawionego przez pozwanego w dniu 26 września 2014 r.

Pozwany L. B. (1) w toku procesu kwestionował zasadność wywiedzionego powództwa, podnosząc zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powodowej, uchylenie się od skutków prawnych umowy poręczenia, na zabezpieczenie której weksel został wystawiony oraz braku wykazania przez powoda, że przysługuje mu wierzytelność względem spółki (...). Pozwany powoływał się również na warunkowy charakter umowy oraz nieważność samego weksla z uwagi na brak wskazania miejsca i daty jego wystawienia.

Weksel własny (suchy, prosty, sola) jest to papier wartościowy, sporządzony w formie ściśle przez prawo wekslowe określonej, zawierający bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie i stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność osób na nim podpisanych (zob. I. Heropolitańska, Weksel w obrocie krajowym, s. 15). Weksel własny jest papierem wartościowym o cechach ściśle przez prawo wekslowe przypisanych, w którym jest wcielone abstrakcyjne zobowiązanie zapłacenia przez wystawcę weksla oznaczonej sumy pieniężnej (por. I. Rosenblüth, Komentarz, s. 362) (M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 6, Warszawa 2013, Sip Legalis).

Zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (t.j. z dnia 26 stycznia 2016 r., Dz.U. 2016.160), weksel własny zawiera:

- 1) nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) oznaczenie terminu płatności;
- 4) oznaczenie miejsca płatności;
- 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;
- 7) podpis wystawcy wekslu.

Weryfikacja treści przedstawionego do akt sprawy weksla własnego doprowadziła Sąd do ustalenia, iż zawierał on wszelkie niezbędne elementy, które są wymagane dla skutecznego wystawienia weksla własnego. Weksel zawierał nazwę „weksel”, w języku w jakim go sporządzono, zawierał bezwarunkowe zapłacenie oznaczonej sumy („bez

protestu”), miał oznaczony termin płatności - był to dzień 1 kwietnia 2015 r., oznaczone było miejsce płatności – W., ul. (...), w jego treści wskazano osobę, na rzecz której zapłata ma nastąpić - powoda, została oznaczona także data i miejsce wystawienia weksla (W., dnia 26 września 2014 r.), jak również niekwestionowanym w sprawie było, że został on własnoręcznie podpisany przez pozwanego.

W sprawie pozwany zarzucał nieważność weksla w związku z tym, że miejsce i data jego wystawienia znajdowały się nad słowem „weksel”.

Jak wskazuje się w doktrynie prawa, oznaczenie miejsca wystawienia może być zamieszczone w każdym miejscu weksla lub czeku, przy czym zwykle łączy się je z datą wystawienia. W przeciwieństwie do braku oznaczenia daty wystawienia brak oznaczenia miejsca wystawienia nie musi od razu powodować nieważności weksla lub czeku, gdyż uważa się je za wystawione w miejscu podanym obok nazwiska wystawcy (art. 2 ust. 4 PrWeksl, art. 102 ust. 4 PrWeksl, art. 2 ust. 4 PrCzek) (tak: Komentarz do ustawy Prawo wekslowe t.j. z dnia 26-1-2016 (Dz.U. 2016, Nr 26, poz. 160), Opracowanie redakcyjne na podstawie: Prawo instrumentów finansowych, rok 2016, wyd. 1, Sip Legalis).

Powyższe oznacza, iż zarzut pozwanego wskazujący na nieważność weksla okazał się chybiony, gdyż umieszczenie miejsca wystawienia weksla czy daty jego wystawienia nad słowem „weksel” nie mogło prowadzić do nieważności weksla, tak jak to wywodziła strona pozwana.

Sąd wskazał, że w przypadku weksla zupełnego w chwili wystawienia, podnoszenie zarzutów ze stosunku podstawowego dopuszczalne jest wyjątkowo w sytuacji, kiedy weksel nadal znajduje się w rękach remitenta jako pierwszego wierzyciela, czyli tak, jak to miało miejsce na gruncie niniejszej sprawy. To z kolei oznaczało, iż pozwany mógł kierować zarzuty do stosunku podstawowego, którym w sprawie była łącząca strony umowa poręczenia.

Przed przystąpieniem do meritum sprawy, Sąd odniósł się do zarzutu pozwanego kwestionującego, legitymację procesową czynną po stronie powodowej.

Legitymacja procesowa jest materialnoprawną kwalifikacją strony i pozostaje w ścisłym związku z przedmiotem rozstrzygnięcia sądowego co do istoty sprawy.

Argumentacja, która legła u podstaw tak wyartykułowanego zarzutu wskazywała, iż powodowi nie przysługiwała dochodzona w ramach niniejszego procesu wierzytelność, z uwagi na zawartą umowę cesji wierzytelności.

Z ustaleń poczynionych w sprawie wynikało, iż rzeczywiście powód zawarł z podmiotem (...) S.A. z siedzibą we W. umowę przelewu wierzytelności, przysługującej mu wobec dłużnika L. B. (1) na kwotę 200.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi, której źródłem były zobowiązania z tytułu weksla z dnia 26 września 2014 r.

Artykuł 509 § 1 k.c. przewiduje, że wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2).

Umowa przelewu wierzytelności zawierała zapis, zgodnie z którym w przypadku braku wywiązania się przez nabywcę w całości z obowiązku zapłaty ceny, obydwu stronom przysługiwało prawo odstąpienia od umowy i z tego prawa powód skorzystał – do akt sprawy przedłożone zostało oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy (k. 353). To z kolei oznaczało, iż umowa przestała obowiązywać, a powodowi nadal przysługiwały wierzytelności, dochodzone w niniejszej sprawie.

Także więc ten zarzut pozwanego, okazał się chybiony, niewątpliwie bowiem powód skutecznie odstąpił od umowy przelewu wierzytelności, co przesądzało o jego legitymacji procesowej czynnej w niniejszej sprawie.

Kolejny zarzut, który należało rozważyć dotyczył oceny złożonego przez pozwanego oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli, złożonego w dniu 26 września 2014 r. tj. umowy poręczenia.

Zgodnie z treścią art. 84 § 1 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Paragraf 2 powołanej normy prawnej stanowi zaś, że można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

W myśl art. 86 § 1 k.c. jeżeli błąd wywołała druga strona podstępnie, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również wtedy, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej. Podstęp osoby trzeciej jest jednoznaczny z podstępem strony, jeżeli ta o podstępie wiedziała i nie zawiadomiła o nim drugiej strony albo jeżeli czynność prawna była nieodpłatna (§ 2).

Uchylenie się zaś od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie (art. 88 § 1 k.c.). Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu - z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby - z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał (art. 88 § 2 k.c.).

Weryfikując w pierwszej kolejności terminowość złożonego przez pozwanego oświadczenia, wskazać należy, że zostało ono doręczone powodowi w dniu 22 stycznia 2015 r. (k. 78), kwestionowana zaś przez pozwanego umowa poręczenia, została zawarta w dniu 26 września 2014 r. Okoliczność ta wskazuje, iż oświadczenie zostało złożone w przepisany do tego terminie.

Argumentacja pozwanego wskazywała, iż w chwili podpisania umowy działał w przekonaniu, że powód wykonał na rzecz (...) sp. z o.o. roboty budowlane na kwotę 378.184,80 zł, które to zobowiązanie miało być wymagalne i niesporne. Składający oświadczenie twierdził, że został przez powoda wprowadzony w błąd, w tym także co do tego, iż powód podejmie czynności, mające na celu wyjaśnienie oraz doprowadzenie do umorzenia postępowania prowadzonego wobec pozwanego w Prokuraturze Warszawa Praga – Południe.

W ocenie Sądu jednak, okoliczności wskazywane przez pozwanego, nie znalazły potwierdzenia w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego. Przede wszystkim Sąd zwrócił uwagę, iż w celu weryfikacji okoliczności towarzyszących zawarciu umowy poręczenia, należało poczynić ustalenia także na okoliczność umowy, stanowiącej de facto źródło zobowiązań pozwanego (a ściślej dłużnej spółki) wobec powoda, tj. umowy o roboty budowlane. I tak, na mocy umowy powód jako podwykonawca był zobowiązany wykonać szereg prac, za które miał otrzymać wynagrodzenie od generalnego wykonawcy, tj. spółki (...) - ostatecznie w łącznej kwocie 378.184,30 zł. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że powód prace te wykonał – faktycznie w toku ich wykonania pojawiały się wady czy usterki, potwierdzane chociażby w protokołach kontrolnych, które były jednak usuwane. Jak zeznali przesłuchani w sprawie świadkowie, prace na rzecz firmy (...) były wykonane (k. 344), a na moment zawarcia porozumienia wszystkie prace były skończone (k. 323). Na mocy przedmiotowego porozumienia, strony ustaliły wartość poszczególnych etapów robót na kwoty: I etap 148.806,83 zł brutto, II etap 35.397 zł brutto, III etap 188.076,97 zł brutto. Strony ustaliły także terminy płatności za poszczególne etapy robót o wartości po odjęciu 10 % kaucji gwarancyjnej brutto: I etap o wartości 133.926,14 zł brutto - 66.963,07 zł do dnia 30 listopada 2013 r.; 66.063,07 zł do dnia 15 grudnia 2013 r., II etap o wartości 31.857,30 zł brutto do dnia 15 stycznia 2014 r., III etap o wartości 169.269,27 zł brutto – 84.634,64 zł do dnia 15 lutego 2014 r., 84.634,64 zł do dnia 15 marca 2014 r., warunki tego porozumienia nie zostały jednak dotrzymane.

Sąd wskazał, co zresztą było okolicznością bezsporną, że do dnia 29 listopada 2013 r., tj. daty zawarcia umowy sprzedaży udziałów, pozwany L. B. (1) pełnił funkcję prezesa spółki (...) sp. z o.o. W ramach pełnionej funkcji, pozwany zawarł umowę z powodem o wykonanie robót budowlanych (k. 258 - 262), którą następnie aneksował (k. 266 - 267; k. 269 - 270), pozwany był również członkiem komisji w trakcie protokolarnych odbiorów technicznych robót (k. 273; 278; 280).

Sąd nie dał więc wiary twierdzeniom pozwanego, iż w dacie zawarcia umowy poręczenia – jak twierdził, powód wprowadził go w błąd co do tego, że wykonał na rzecz (...) sp. z o.o. roboty budowlane. Pozwany, pełniąc funkcję prezesa wskazanej spółki, musiał mieć pełną wiedzę w tym zakresie, zwłaszcza, że w sposób bezpośredni uczestniczył w odbiorach technicznych.

Odnośnie zaś drugiej z powołanych przez pozwanego przyczyn złożenia oświadczenia, tj. wprowadzenia przez powoda w błąd co do tego, że powód podejmie czynności mające na celu doprowadzenie do umorzenia postępowania prowadzonego w stosunku do pozwanego przez Prokuraturę, Sąd wskazał, że zgodnie z warunkami umowy, wierzyciel miał złożyć stosowne wyjaśnienia i doprowadzić do umorzenia postępowania prowadzonego w Prokuraturze Rejonowej Warszawa Praga – Południe, w stosunku do dłużnika.

Rozważając skuteczność takiego zapisu umownego, Sąd wskazał na dyspozycję art. 353¹ k.c., wedle której strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego.

Zgodnie natomiast z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Przede wszystkim Sąd wskazał, że pod pojęciem „ustawa” rozumieć należy wszystkie akty prawne powszechnie obowiązujące na terenie RP w świetle art. 87 Konstytucji RP (tak: Kodeks cywilny. Komentarz, red. dr hab. Konrad Osajda, rok 2019, wyd. 21, Sip Legalis).

Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana, co wynika z art. 58 § 3 k.c.

Jak słusznie podkreślił Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 7 września 2018r., art. 56 k.c. wraz z art. 353¹ k.c. są pozytywnym wyrazem zasady swobody czynności prawnych i autonomii woli, natomiast art. 58 k.c. określa jej granice od strony negatywnej – wskazując, kiedy czynność prawna spotyka się z negatywną oceną ustawodawcy, a przez to kiedy nie może odnieść zamierzonych przez strony skutków prawnych. Negatywna ocena ma miejsce wtedy, gdy czynność prawna (jej treść lub cel) jest sprzeczna z ustawą lub zasadami współzycia społecznego albo ma na celu obejście ustawy i jest związana z doniosłością i nagannością okoliczności, powodujących powstanie wady. Przewidzianą za to sankcją jest nieważność czynności prawnej, przez zastrzeżenie której ustawodawca nakazuje sądowni odmówić uznania niektórych działań podmiotów prawa za prawnie skuteczne. Artykuł 353¹ k.c. ma charakter iuris cogentis, a zatem naruszenie któregośkolwiek z wymienionych w nim kryteriów spowoduje nieważność czynności prawnej, która zgodnie z art. 58 k.c. zostanie uznana za sprzeczną z prawem. Uczestnicy obrotu prawnego mają zagwarantowane prawo swobody zawierania umów i tym samym gwarancję poszanowania tej zasady przez osoby trzecie, a także organy władzy państwowej. Z zasady swobody umów wyrażonej w art. 353¹ k.c. wynika wprost, że strony mogą kształtować stosunek prawny według własnej woli, jednak zgodnie z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, właściwością stosunku prawnego i zasadami współzycia społecznego (por. Komentarz do art. 353¹ Kodeksu cywilnego, Bernadetta Fuchs, Lex i powołane orzeczenia oraz opracowania) (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 07 września 2018 r., I Aga 178/18, Sip Legalis, nr 1834657).

W ocenie Sądu taki zapis umowny, jaki został zawarty w § 6.3 umowy poręczenia, nie mógł zostać uznany za skuteczny i nie mógł mieć wiążącego charakteru. Treść stosunku prawnego wyznaczana jest przez oświadczenia woli stron tego stosunku oraz ustalone zwyczaje i zasady współzycia społecznego (art. 56 k.c.). Elementy treści stosunku prawnego wynikające z ustawy, ustalonych zwyczajów i zasad współzycia społecznego nie mogą być sprzeczne z prawem (tak: Kodeks cywilny. Komentarz, red. dr hab. Konrad Osajda, rok 2019, wyd. 21, Sip Legalis).

Zgodnie z brzmieniem art. 304 § 1 k.p.k. każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

Nadto Sąd wskazał na treść przepisu art. 239 § 1 k.k. wedle którego kto utrudnia lub udaremnia postępowanie karne, pomagając sprawcy przestępstwa, w tym i przestępstwa skarbowego uniknąć odpowiedzialności karnej, w szczególności kto sprawcę ukrywa, zaciera ślady przestępstwa, w tym i przestępstwa skarbowego albo odbywa za skazanego karę, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Z ustaleń poczynionych w sprawie wynikało, że powód zainicjował przeciwko pozwanemu i spółce (...) postępowanie karne. W ocenie Sądu w sytuacji, gdy powód posiadał informacje o możliwości popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu miał obowiązek zawiadomienia o tym stosownych organów. Zobowiązanie się powoda do złożenia „stosownych wyjaśnień” i doprowadzenia do umorzenia postępowania w stosunku do dłużnika, nie mogło stanowić skutecznego i wiążącego zapisu umownego i musiało zostać uznane za nieważne – albo bowiem przestępstwo zostało popełnione i winno zostać zgłoszone, albo fakt taki nie miał miejsca. W sytuacji natomiast gdyby powód, posiadając informacje o przestępstwie, składał wyjaśnienia niezgodne z prawdą w celu utrudnienia postępowania karnego poprzez uniknięcie odpowiedzialności przez sprawcę, sam mógłby się na taką odpowiedzialność narazić.

Odnosząc się natomiast do tego, czy bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność zostałaby dokonana – pozwany twierdził, że jedynym warunkiem jego poręczenia było wycofanie sprawy z Prokuratury, wskazać należy, że z ustaleń Sądu wynikało, iż do zawarcia najpierw porozumienia, a następnie umowy poręczenia doszło z inicjatywy inwestora, który dążył do wykreślenia hipoteki ustanowionej na jego nieruchomości, uniemożliwiającej sprzedaż lokali. Propozycja natomiast formy i kwoty była inicjatywą pozwanego. Z zeznań powoda, wynikało, że prowadził szereg działań ukierunkowanych na odzyskanie jakiegokolwiek części należności, w tym zainicjował postępowanie karne. Powód twierdził, że stanowiło ono niejako dodatkowy argument w celu odzyskania należności, konsekwencją uregulowania których miało być „wycofanie” sprawy.

W ocenie Sądu zapis umowny § 6.3 umowy należało więc ocenić jako dodatkowy, poboczny, bez którego umowa i tak zostałaby zawarta. Nadrzędnym celem umowy było bowiem wykreślenie hipoteki, a nie doprowadzenie do zakończenia toczącego się postępowania karnego. Z tych też względów, zdaniem Sądu w sprawie przepis art. 58 § 3 k.c. mógł mieć zastosowanie.

Artykuł 876 § 1 k.c. stanowi, że przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Zgodnie z § 2 powołanego przepisu, oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie. W myśl natomiast art. 879 § 1 k.c. o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika.

Umowę poręczenia można zawrzeć w sytuacji, gdy między wierzycielem a dłużnikiem istnieje zobowiązanie. Często o tym, czy to zobowiązanie powstanie, wierzyciel będzie decydować, właśnie biorąc pod uwagę ewentualne zabezpieczenia wierzytelności. Aby zwiększyć pewność, że wierzyciel otrzyma świadczenie, może on np. rozszerzyć krąg podmiotów, które względem niego będą zobligowane wykonać zobowiązanie. Może zatem zawrzeć umowę główną z kilkoma podmiotami i uczynić ich zobowiązanie solidarnym. Może jednak również skorzystać z instytucji poręczenia i zawrzeć odrębną umowę z osobą „spoza” stosunku prawnego głównego – poręczycielem, który w tej umowie zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Dzięki temu wierzyciel pierwotnego zobowiązania zwiększa swoje szanse na otrzymanie świadczenia, gdyby okazało się, że dłużnik go nie spełnił. Poręczenie należy do zabezpieczeń osobistych. Poręczyciel zaciąga względem wierzyciela własne zobowiązanie (J. Górecki, w: Osajda, Komentarz KC, t. IIIB, 2017, art. 876, Nt 5), odpowiada za dług majątkiem osobistym na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Wykonanie zobowiązania przez poręczyciela powoduje wygaśnięcie zobowiązania między wierzycielem a dłużnikiem głównym. Konieczną przesłanką aktualizacji obowiązku wykonania zobowiązania przez poręczyciela jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie tegoż zobowiązania przez dłużnika. Przyczyna niewykonania jest nieistotna. Może ona wynikać przykładowo zarówno

z niechęci dłużnika, kwestionowania istnienia zobowiązania, jak i z jego faktycznej niewypłacalności (tak: M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom III. Komentarz. Art. 627–1088. Wyd. 2, Warszawa 2019, Sip Legalis).

Wbrew twierdzeniom pozwanego, w ocenie Sądu powód wykazał zgodnie z wymogami procesowymi, że przysługiwała mu wierzytelność względem spółki (...) sp. z o.o. na kwotę 378.184,80 zł, przy czym Sąd wskazał, że tak określona kwota została podana m.in. w umowie poręczenia, a poręczyciel oświadczył, że ma w tym zakresie pełną wiedzę jako były Prezes dłużnej spółki i potwierdzał istnienie takiego zobowiązania.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że powód nie uzyskał żadnej kwoty od spółki (...). Na mocy § 2.1 umowy poręczyciel zobowiązał się wobec wierzyciela spłacać kwotę zobowiązania w wysokości 250.000 zł w 5 ratach płatnych co miesiąc począwszy od dnia 1 listopada 2014 r. na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania swojego nie wykonał. Ponadto, poręczyciel zobowiązany był do zapłaty na rzecz wierzyciela kwoty, odpowiadającej nie spłaconej przez dłużnika należności do wysokości i w terminie określonym w § 2 umowy.

Terminy płatności określone w załączniku nr 1 do umowy poręczenia nie zostały dochowane – powód nie uzyskał żadnych sum, zarówno od dłużnika jak i poręczyciela. To z kolei przesądzało, iż zasadność powództwa została w sprawie dowiedziona.

Zgodnie z brzmieniem art. 6 k.c. oraz jego proceduralnej konsekwencji – art. 232 zd. pierwsze k.p.c. to na stronie, która wywodzi z jakiegoś faktu korzystne dla siebie skutki prawne spoczywa ciężar dowodzenia tych faktów, w związku z czym powinna ona dostarczyć w tej mierze materiał dowodowy. W ocenie Sądu powód sprostał ciężarowi wykazania zasadności powództwa oraz wysokości dochodzonego w sprawie roszczenia, a zarzuty pozwanego nie znajdowały żadnego uzasadnienia.

W zakresie żądania zasądzenia odsetek Sąd zważył, iż stosownie do przepisu art. 481 § 1 k.c., stanowiącego – zgodnie z dyspozycją art. 359 § 1 k.c. – formalne, ustawowe źródło odsetek, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, choćby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W sprawie niniejszej powód żądał zasądzenia na jego rzecz odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, które to żądanie, w świetle powyższego, okazało się uzasadnione.

Norma prawna art. 496 k.p.c. stanowi, że po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Z uwagi na całokształt ujawnionych w sprawie okoliczności, Sąd nie znalazł podstaw by uchylić wydany w sprawie nakaz zapłaty, gdyż zasadność powództwa została dowiedziona, w tym także w zakresie roszczenia ubocznego.

Podstawę orzeczenia o kosztach postępowania stanowił przepis art. 98 § 1 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone w nakazie zapłaty na rzecz powoda koszty postępowania, składał się koszt poniesionej opłaty sądowej od pozwu w kwocie 2.500 zł, koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszt wynagrodzenia pełnomocnika ustalony zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013.490), obowiązującym na datę wniesienia pozwu (3 sierpnia 2015 r.).

Z tych też względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, utrzymując nakaz zapłaty w całości w mocy.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

I. obrazę prawa procesowego, a mianowicie:

1. błąd w ustaleniach faktycznych **polegający na przyjęciu, że:**

- umowa przelewu wierzytelności pomiędzy powodem a (...) S.A. została zawarta w dniu 13 marca 2015 r.,
 - oświadczenie o odstąpieniu od tej umowy powód złożył w dniu 20 lipca 2015 r.,
 - prace budowlane zlecone powodowi przez (...) Sp. z o.o. zostały wykonane w całości a usterki usunięte;
- podczas gdy dowody zebrane w sprawie nie potwierdzają tych okoliczności;

2. **art. 233 § 1 k.p.c.** poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów, z pominięciem zasad wiedzy, logiki oraz doświadczenia życiowego, w szczególności wobec uznania za wiarygodne dokumentów, związanych z umową cesji wierzytelności, zawartej przez powoda z (...) S.A. oraz dokumentów, związanych z odstąpieniem od tej umowy;

3. **art. 232 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c.** poprzez uznanie, że powód wykazał swoją legitymację procesową, wykonanie prac budowlanych zleconych przez (...) Sp. z o.o. oraz wysokość roszczenia w niniejszej sprawie, sprawie, pomimo że:

- okoliczności zawarcia umowy cesji wierzytelności oraz odstąpienia od niej budzą poważne wątpliwości,
- wykonanie przez powoda zawartej z (...) Sp. z o.o. oraz usunięcie usterek w pracach budowlanych nie zostało udowodnione zgodnie z przepisami o prekluzji dowodowej;
- wysokość roszczenia - wobec zaspokojenia roszczeń powoda wynikających z umowy zawartej z (...) Sp. z o.o. w inny sposób - jest zawyżona;

4. **art. 129 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c.** poprzez ocenę, że wystarczająca jest zwykła kserokopia dokumentu, zawierającego potwierdzenia nadania przesyłki poleconej (k. 226 akt sprawy), zawierającej oświadczenia powoda o odstąpieniu od umowy, pomimo że powód nigdy nie załączył oryginału tego dokumentu, kserokopia nie ma waloru dokumentu a tym samym nie sposób przyjąć, czy oraz kiedy zostało nadane oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy przelewu wierzytelności, a ponadto (...) S.A. także nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających, że oświadczenie o odstąpieniu od umowy otrzymał listem poleconym;

5. **art. 217 § 2 k.p.c. i art. 207 § 6 k.p.c.** wobec dopuszczenia spóźnionych dowodów strony przeciwnej, kiedy to nie zachodziły żadne przesłanki umożliwiające złożenie dowodów zawartych w piśmie powoda z dnia 21.03.2017 r., co obligowało Sąd do pominięcia tych dowodów przy dokonywaniu ustaleń faktycznych;

6. **art. 316 § 1 k.p.c.** poprzez nieuwzględnienie tego, że w dacie wydawania wyroku w niniejszej sprawie ujawnione zostało, że powód uzyskał zaspokojenie roszczeń, wynikających z umowy zawartej przez niego z (...) Sp. z o.o., wobec czego utrzymanie wyrokiem z dnia 10 maja 2019 r. nakazu zapłaty z dnia 27 sierpnia 2015 r. w całości było niezasadne;

II. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

7. **art. 102 zdanie pierwsze w zw. z art. 101 pkt 6) Prawa wekslowego** poprzez ocenę, że załączony przez powoda weksel jest ważny, pomimo że nie zawiera on miejsca i daty wystawienia, natomiast wszelkie dopiski uczynione na dokumencie weksla powyżej słowa „Weksel” traktować należy jako nieistniejące, co skutkuje nieważnością weksla;

8. **art. 5 k.c.** polegające na uwzględnieniu powództwa, pomimo że - wobec wykorzystania złego stanu zdrowia fizycznego oraz psychicznego L. B. (1) - uzyskanie przez powoda poręczenia oraz podpisu pozwanego na wekslu było postępowaniem sprzecznym z zasadami współżycia społecznego nieetycznym, niemoralnym i nieuczciwym.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pozwany wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie w całości nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II Nc 270/15 oraz oddalenie powództwa w całości;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za I i II instancję według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego;

ewentualnie o:

3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny w pełni przyjmuje za własne i które znajdują oparcie w wynikach przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Za bezzasadne Sąd Apelacyjny uznaje przede wszystkim podniesione w apelacji pozwanego zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że postawienie zarzutu obraży art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, przy użyciu wyłącznie argumentów jurydycznych, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 października 2004 r. III CK 245/04 przepis art. 233 § 1 k.p.c. określający obowiązujące zasady oceny dowodów może zostać naruszony w wyniku nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, całokształtu zebranego materiału dowodowego, przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej, na przykład niezgodnie z zasadą bezpośredniości. Postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania przez skarżącego uchybienia podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów.

Nie może więc być uznany za zasadny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który nie odnosi się do oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy, a stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez ten sąd. Zdaniem sądu odwoławczego, analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że reguły określające swobodną ocenę dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c., nie zostały naruszone przez sąd pierwszej instancji. Wyprowadzone wnioski są bowiem logiczne, nie stoją w sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego i mają podstawy w zebranych materiałach dowodowych, toteż także zarzut apelacyjny dotyczący błędnych ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji nie jest uprawniony.

W pierwszym rzędzie należy podnieść, że Sąd Okręgowy doszedł do prawidłowego wniosku, iż powód wykazał uprawnienie do dochodzenia przedmiotowej wierzytelności, w tym także co do jej wysokości.

Nie ma racji apelujący, iż Sąd Okręgowy naruszył **art. 233 § 1 k.p.c.** w szczególności wobec uznania za wiarygodne dokumentów, związanych z umową cesji wierzytelności, zawartej przez powoda z (...) S.A. oraz dokumentów, związanych z odstąpieniem od tej umowy. Wskazać należy, że niepoświadczona za zgodność kserokopia, zarówno umowy przelewu wierzytelności, jak też potwierdzenia nadania przesyłki, zawierającej odstąpienie od umowy, wprawdzie nie stanowi dokumentu, jest jednak środkiem uprawdopodobnienia za pomocą pisma, pozwalającym na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron na okoliczność dokonania czynności prawnej. Sąd I instancji prawidłowo na podstawie zeznań powoda oraz oświadczeń złożonych przez spółkę (...) S.A. ustalił, że powód skutecznie odstąpił od umowy cesji wierzytelności, spółka (...) przesłała oryginał oświadczenia powoda, wskazując,

że uznała odstąpienie za skuteczne. Niezasadny jest zatem zarzut naruszenia **art. 129 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c.**

Ostatecznie należy przyjąć, iż Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w oparciu o które zasadnie przyjął, że powodowi przysługuje w niniejszej sprawie legitymacja materialna i procesowa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nietrafny jest również zarzut naruszenia art. 232 zd. 1 k.p.c. Art. 232 zd. 1 k.p.c. – stanowiąc odpowiednik art. 6 k.c. – wyraża zasadę, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego i to strony, a nie sąd, pozostają dysponentem toczącego się postępowania i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (E. Rudkowska-Ząbczyk, w: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. E. Marszałkowska-Krześ, komentarz do art. 232 k.p.c.). To strony są zatem adresatami wyrażonej w tym przepisie normy prawnej, co sprawia, że w oparciu o art. 232 zd. 1 k.p.c. nie można formułować zarzutów skierowanych do sądu.

Niezasadne są zarzuty dotyczące naruszenia art. 207 § 6 i art. 217 § 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji. Wskazać należy, że określone w art. 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c. przesłanki, uzasadniające rozpoznanie spóźnionych twierdzeń lub dowodów (brak winy strony w niezgłoszeniu tych twierdzeń i dowodów w czasie właściwym, brak zwłoki w rozpoznaniu sprawy, wystąpienie innych wyjątkowych okoliczności) mają charakter rozłączny, a także, iż już wystąpienie jednej z tych przesłanek wyłącza zastosowanie rygoru pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2020 r., I NSK 110/18). Niewątpliwie złożenie i dopuszczenie przez Sąd dowodów w postaci dokumentów, tj. umowy o roboty budowlane, aneksów do niej, protokołów odbioru robót, złożonych przez powoda przy piśmie z dnia 21 marca 2017 r. nie spowodowało zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Kolejnym istotnym elementem tej części rozważań jest okoliczność, że wierzytelności nie zostały zaspokojone, prowadzona wobec spółki (...) egzekucja okazała się bezskuteczną. Kwota 175 tys zł, uiszczona powodowi przez inwestora nie wyczerpała jego wierzytelności, powód w piśmie z dnia 25 kwietnia 2019 r. wskazał, że należność główna pomniejszona o kwotę 175 tys zł oraz po doliczeniu odsetek ustawowych za okres od 2014 r. daje kwotę nieuregulowanego zobowiązania w wysokości 334.427 tys zł. W konsekwencji wierzytelność istniała zarówno w dacie wytoczenia niniejszego powództwa, jak i orzekania przez Sąd Okręgowy. Nie mógł zatem zostać uwzględniony zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie tego, że w dacie wydawania wyroku przez Sąd Okręgowy ujawnione zostało, że powód uzyskał zaspokojenie roszczeń.

Niezasadny jest zarzut naruszenia art. 102 prawa wekslowego. Należy powtórzyć ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy, że oznaczenie miejsca wystawienia może być zamieszczone w każdym miejscu weksla lub czeku, przy czym zwykle łączy się je z datą wystawienia. Umieszczenie miejsca wystawienia weksla czy daty jego wystawienia nad słowem „weksel” nie mogło prowadzić do nieważności weksla, tak jak to wywodziła strona pozwana.

Oczywiście niezasadny jest zarzut naruszenia art. 5 k.c. poprzez nieuwzględnienie, iż uzyskanie przez powoda poręczenia oraz podpisu pozwanego na wekslu było – w ocenie strony pozwanej - postępowaniem sprzecznym z zasadami współżycia społecznego nieetycznym, niemoralnym i nieuczciwym.

Wskazać należy, że stanowisko orzecznictwa na podstawie art. 5 k.c. zasadniczo sprowadza się do tego, że podstawę stwierdzenia o wystąpieniu nadużycia prawa stanowić powinna analiza zachowania uprawnionego. Jego negatywna ocena może wynikać m.in. z faktu, że zajęcie zostało przez niego sprowokowane albo też z faktu wykorzystania położenia drugiej strony (uzasadnienie wyr. SN z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 290/09, Lex nr 560607). Zaś samo nadużycie prawa podmiotowego to zachowanie rażące, nieakceptowalne z aksjologicznego, ewentualnie teleologicznego punktu widzenia.

W tym zakresie odwołać się należy do inicjatywy dowodowej pozwanego (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.) i stwierdzać należy, iż materiał dowodowy w żadnym razie nie upoważnia do postawienia takich zarzutów powodowi. Powód wykonał wszystkie wymagane umową prace budowlane, pozwany natomiast ze swoich zobowiązań zapłaty części należnego powodowi wynagrodzenia nie wywiązał się. Wskazywane w apelacji twierdzenia, iż powód uzyskując poręczenie i

podpis na wekslu wykorzystał zły stan zdrowia fizycznego i psychicznego pozwanego nie zostały wykazane. Jak wynika z zeznań świadków K. O. (1) oraz D. K. w trakcie spotkania, podczas którego podpisano umowę poręczenia i weksle, zachowanie pozwanego nie odbiegało od normy, było typowe, świadkowie nie zauważyli u pozwanego żadnej choroby. Żaden dowód, przeprowadzony w sprawie nie potwierdzał, by pozwany miał problemy psychiczne, a także, by w trakcie spotkania we wrześniu 2014 roku stan zdrowia pozwanego był zły. Dokumenty złożone do apelacji wskazują jedynie, że pozwany miał kardiologiczne problemy zdrowotne w 2008 roku, kiedy to wykonano zabieg wszczepienia zastawki mitralnej i aortalnej, po którym pacjenta w stanie ogólnym dobrym wypisano do domu, a także w 2016 i 2018 r., kiedy także był krótko hospitalizowany – odpowiednio z powodu przedawkowania leku i miażdżycy tętnic kończyn dolnych. Dodatkowo brak w sprawie dowodów, by pozwany został „przymuszony” przez inwestora do zawarcia porozumienia z powodem, brak było również dowodów na to, by - jak twierdził pozwany - został celowo wprowadzony w błąd przez powoda i inwestora.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako oczywiście niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając wynagrodzenie dla pełnomocnika powoda w jednokrotnej stawce minimalnej.

Aleksandra Kempczyńska Edyta Jefimko Robert Obrębski